

Управління культури, туризму і курортів
Хмельницької облдержадміністрації
Хмельницька обласна універсальна
наукова бібліотека ім. М. Островського

Життя заради життя
(До 65-річчя з дня народження академіка Івана
Миколайовича Азарського)

Хмельницький
2011

ББК 91.28 + 51.1 (4УКР)

Ж 74

Життя заради життя: [до 65-річчя з дня народж. академіка І.М.Азарського]: довід.-інформ. вид. / Упр. культури, туризму і курортів Хмельниц. облдержадмін.; Хмельниц. ОУНБ ім. М. Островського. – Хмельницький, 2011. – 36 с.

Друкується за рішенням Науково-редакційної ради Хмельницької ОУНБ ім. М. Островського, від 3.02.2011 р., протокол № 1.

Укладачі: *О.М. Шейн, О.О.Грицишина*

Редактор: *О.В. Синиця*

Рецензент: *В.В.Маковська*

Відповідальна за випуск: *Синиця Н.М.*

Передмова

Цього року відзначається 65-річчя з дня народження Івана Миколайовича Азарського – одного з видатних вчених у галузі медичних наук.

Справою усього життя Івана Миколайовича є медицина, яку видатний лікар називає «наукою, що вимагає високого мистецтва». Проте в нього є й інша пристрасть – поезія, яка в тяжкі хвилини життя допомагає зняти душевне навантаження, отримати натхнення для подальших досліджень.

У виданні подано біографічну довідку життя та діяльності І.М.Азарського, а також бібліографію його праць та статей про нього.

Бібліографічні матеріали праць вченого подаються в алфавітній послідовності; матеріали про нього – в логічній.

Бібліографічний опис та скорочення слів здійснені відповідно до державного стандарту України – ДТСУ ГОСТ 7.1: 2006.

Відбір матеріалів завершено у лютому 2011 року.

*Хмельницька обласна універсальна
наукова бібліотека імені Миколи Островського
вул. Театральна, 28,
29000, м. Хмельницький.
E-mail: library@oumb.km.ua
Контактні телефони: 65-80-84, 79-47-31*

Феномен академіка І.М. Азарського

Іван Миколайович Азарський народився 20 березня 1946 року. До школи пішов у с. Київка Новоузенського району Саратовської області. Пізніше проживав у м. Ашгабат, де закінчив середню школу на «відмінно». Активно займався різними видами спорту, зокрема парашутним спортом, карате та легкою атлетикою, а у 18 років став майстром СРСР з боксу.

В 1965 році вступив на лікувальний факультет Туркменського державного медичного інституту в м. Ашгабат, де з 3-го курсу займався наукою і практичною хірургією. Вивчав І.М. Азарський проблеми виразкової хвороби шлунка і 12-палої кишки. Був асистентом на операціях, оперував сам під керівництвом академіка Ч.Б. Бариева, вів хворих разом із асистентами кафедри клінічної хірургії. Виступав з науковими роботами в студентському науковому товаристві інституту, був старостою хірургічного наукового гуртка.

Протягом декількох років очолював студентські будівельні загони Туркменського державного медичного інституту. Був членом ЦК Ленінського комсомолу Туркменії. За сумлінну працю і вміле керівництво студентськими загонами на будівництві в Сибіру, Казахстані, на Каракумському каналі нагороджувався почесними нагородами.

З 1969 року – слухач військово-медичного факультету (ВМФ) при Саратовському державному медичному інституті, де продовжував займатися наукою і практичною хірургією. Закінчив ВМФ у 1971 році, за фахом лікар-хірург, був направлений на роботу в лікувальний заклад Збройних Сил СРСР та у спецзагони.

У 1973 році з відзнакою закінчив інтернатуру медичного складу на базі Львівського державного медичного інституту по загальній хірургії. В подальшому лужив і працював на різних посадах лікарем-хірургом і керівником лікувальних закладів Збройних Сил країни, а також за кордоном.

Перебуваючи в Збройних Силах країни, протягом багатьох років очолював хірургічне відділення військово-медичних закладів, був провідним хірургом, а в 1976 році деякий час

виконував обов'язки головного нейрохірурга в Центральному госпіталі Центральної групи військ у Чехословаччині.

У 1978 році з відзнакою закінчив Військово-медичну академію імені С. М. Кірова по нейрохірургії в м. Ленінграді. Під час навчання в академії активно займався науковою роботою з проблемних питань: внутрішньо-мозкові пухлини і судинні порушення мозкового кровообігу.

Перебуваючи в стінах нейрохірургічної клініки ВМА імені С. М. Кірова, І. М. Азарський був учасником Всесоюзного з'їзду нейрохірургів і товариства нейрохірургів Ленінградської області в ЛНХІ імені проф. А. Л. Паленова.

З 1980 року – головний трансфузіолог Прикарпатського військового округу (м. Львів), в його завдання входило організаційне керівництво та інспектування служби крові і мобілізаційної готовності служби охорони здоров'я в 10 областях України. І. М. Азарський брав активну участь в організації та роботі II Всесоюзного з'їзду гематологів та трансфузіологів у м. Львові в 1985 році. На з'їзді вперше була зроблена доповідь «Оксигенація консервованої крові різних сторінок зберігання з допомогою універсального портативного апарату оксигенації № 1».

У 1981-1982 роках з відзнакою закінчив академічні курси по трансфузіології і гематології у Військово-медичній академії імені С. М. Кірова в Ленінграді. Також з 1981 року працював над кандидатською дисертацією з проблемних питань гемморагічного і травматичного шоку під керівництвом доктора медичних наук Д. М. Шермана. В цей час вперше І.М. Азарський запропонував оксигеновану консервовану кров різних строків зберігання при лікуванні хворих з гемморагічним та травматичним шоком, що опубліковано в збірнику «Вчені Поділля (фундаментальні наукові праці)», частина 1, у статті «Шок».

Крім основних своїх обов'язків головного трансфузіолога Прикарпатського військового округу, з 1980 по 1986 роки І.М. Азарський викладає військово-польову хірургію і трансфузіологію в 74 інтернатурі медичного складу. Також він працює на громадських засадах заступником відповідального редактора та відповідальним редактором «Бюлетеня

раціоналізаторських пропозицій, взятих до реалізації в медичних закладах округу» у Прикарпатському військовому окрузі (м. Львів), де публікуються раціоналізаторські пропозиції і винаходи вчених і практичних лікарів.

У 1984 році І.М. Азарський зробив третє відкриття «Феномен блакитної крові». Це унікальне досягнення опубліковане у 1998 році в наукових роботах «Актуальні питання медицини» Республіканської науково-практичної конференції, що проходила у м. Хмельницькому.

В 1985-1986 роках з відзнакою закінчив академічні курси по трансфузіології у ВМА ім. С. М. Кірова, м. Санкт-Петербург, продовжуючи активно займатися наукою, де під керівництвом доктора медичних наук, професора С.Д. Попова розробляв «Організаційні заготівлення консервованої крові при підвищеній інфекційній захворюваності в донорських колективах». Ця праця була надрукована у матеріалах наукової конференції «Актуальні питання трансфузіології» ВМА імені С.М. Кірова, м. Санкт-Петербург. Це четверте відкриття в медицині, яке зробив І. М. Азарський із співавторами в 1987 році.

Вперше, як у вітчизняній, так і в світовій лікувальній практиці, І.М. Азарський запропонував «Універсальний портативний апарат оксигенації № 1 (УПАО-1)» – це п'яте відкриття у його лікувальній практиці.

Величезна робота пророблена І.М. Азарським спільно з академіком АМН України, доктором медичних наук, професором Є.М. Панасюком. Вони вивели показники «Діагностичного тесту газового складу крові» – фундаментальне відкриття, за допомогою якого стало доступним визначення гіпоксичних порушень в органах з рефлекторним обмеженням кровообігу. Дані наукових досліджень представлені на XIV Всесоюзній конференції з фізіології травлення і всмоктування (Тернопіль-Львів, 1986 р.), де викликало великий інтерес, а доповідь була відзначена як одна з кращих на Всесоюзній конференції.

У 1990 році І.М. Азарський звільнився зі Збройних Сил в званні гвардії полковника медичної служби, хірурга вищої категорії.

За наукові розробки, винаходи і раціоналізаторські пропозиції в багатьох галузях медицини, впровадження їх у практику лікувальних закладів України, СНД і далекого зарубіжжя І.М. Азарський в 1991 році одержав почесне звання «Заслужений раціоналізатор України».

І.М. Азарський постійно прогресує як вчений і вдосконалює свої теоретичні звання по спеціальності: в 1991-1992 роках – вдосконалення по торакальній і черевній хірургії; в 1992-1993 роках – вдосконалення по торакальній і загальній хірургії, психології на базі Київського медичного університету, де переймає науковий і практичний досвід у провідних вчених-хірургів країни.

З 1990 по 1993 рік викладав хірургію в Хмельницькому базовому медичному училищі – викладач хірургії вищої категорії, і працював з 1990 по 1996 рік хірургом у Хмельницькій обласній клінічній лікарні – хірург вищої категорії.

В цей період разом з академіком Азарською О. О. займається історією медицини з такими вченими, як М.І. Пирогов, М.В. Скліфосовський, М.М. Амосов та ін., котрі протягом багатьох десятиліть розробили струнку систему організації медичної допомоги населенню Подільського краю та України в цілому.

Після захисту в 1992 році докторської дисертації І.М. Азарський активно продовжує розробки у сфері фундаментальних наук: авторські операції в галузі хірургії, пластичної хірургії, гнійної хірургії, очної хірургії, судинної хірургії, нейрохірургії, онкології та травматології.

Особливе місце в науковій діяльності І. М. Азарського займає фундаментальна медична праця в галузі функціональної діагностики функції легенів, кровопостачання і гіпоксичних станів головного мозку «Спосіб діагностики порушень функції легень».

І.М. Азарський у 2004 році запропонував «Спосіб діагностики порушень функції легень при ізоляції людини в ізольованому просторі». Саме ця наукова праця допомагає судовим лікарям діагностувати загибель людини.

Цей перелік наукових робіт в галузі фундаментальної медицини можна продовжити сотнями статей, винаходів та раціоналізаторських пропозицій з будь-яких галузей, де І.М. Азарський протягом 40 років вніс свій вклад у розвиток досягнень фундаментальної медицини, психології і педагогіки, історії і краєзнавства поряд з такими видатними вченими міжнародного рівня, які разом з І.М. Азарським розробили низку наукових праць.

Протягом більш як 40 років наукових пошуків і продуктивної праці І. М. Азарський став автором 9 відкриттів, 23 авторських та співавторських операцій, 40 винаходів та 1013 раціоналізаторських пропозицій, 15 монографій, 1 підручника, 13 методичних посібників, 587 наукових статей та понад 1691 наукової праці на п'ятьох мовах світу, які відзначені 4 медалями ВДНГ СРСР і 5 медалями ВДНГ України. Винаходи та раціоналізаторські пропозиції І.М. Азарського були неодноразовими учасниками виставок досягнень народного господарства України, Міжнародних виставок країн СНД і далекого зарубіжжя.

І.М. Азарський був відповідальним редактором 15 збірників наукових праць Міжнародних та Республіканських конференцій.

У 1995 році за наукові праці І.М. Азарський разом з його колегами висувався на здобуття Державної премії України.

У 1996 році І.М. Азарський громадськістю та вченими м. Хмельницького висувався кандидатом у народні депутати України, а також висувався кандидатом у народні депутати України в ППС України в 2006 році.

І.М. Азарський – лауреат премії імені Ю. Сіцінського та Б. Хмельницького, письменник, історик-краєзнавець, психолог, педагог, лікар-хірург та психоневролог – за відкриття, наукові розробки, винаходи та раціоналізаторські пропозиції в багатьох галузях медицини, педагогіки, психології, історії та краєзнавства, а також за впровадження наукових розробок в практику лікувальних закладів вищих учбових закладів України СНД і далекого зарубіжжя у 1999 році одержав диплом Дійсного члена (академіка) АМТН України, а також Почесного винахідника України.

З 2002 року академік Азарський І.М. обраний віцепрезидентом АМТН України.

30 грудня 2004 року вченою радою Вінницького національного медичного університету імені М. І. Пирогова на підставі Статуту університету він обраний Почесним професором Вінницького національного медичного університету імені М. І. Пирогова.

Академік Азарський І. М. разом з академіком Азарською О. О. створив наукову школу і розробив програму лікувально-реабілітаційних та педагогічних заходів для хворих дітей з дитячим церебральним паралічем, хворобою Луї-Бара, з патологіями психічного стану та опорно-рухового апарату та іншими неврологічними захворюваннями у дітей та дорослих.

Наукові роботи вченого виконані на міжнародному рівні, саме вони сприяють подальшому розвитку фундаментальних медичних, психологічних і педагогічних наук, які використовуються практичними лікарями, психологами, педагогами різних спеціальностей у пошуках вдосконалення і розвитку наукового прогресу в ім'я всього людства на Землі.

Нині академік Азарський Іван Миколайович – президент Наукового Медико-Технічного товариства України, віцепрезидент Академії Медико-Технічних наук України – займається науковими розробками в галузі фундаментальних наук (фізіології, хірургії, нейрохірургії, терапії, травматології, онкології, судинної і гнійної хірургії, неврології, трансфузіології і гематології, детоксикації, функціональної діагностики та лабораторних справ, філософії, судової медицини, педагогіки, психології, дефектології, логопедії та іншими науками) із вченими, практичними лікарями, інженерами, педагогами, психологами, дефектологами, логопедами і військовими.

В 2005 році у Державному архіві Хмельницької області був створений фонд особового походження «Допомога хворим дітям – сенс життя» академіків Академії медико-технічних наук Азарського І.М. та Азарської О.О.

В 2004, 2005 та 2006 роках академік Азарський І.М. та Азарська О.О. проводили прес-конференцію у Російському медіа-центрі в Києві з представниками посольства в Україні та

засобами масової інформації України та зарубіжних країн на теми:

- «Букварик» – нові світові методики навчання дітей дошкільного віку та дітей-інвалідів з патологіями психічного стану та опорно-рухового апарату;
- реабілітація та лікування дітей-інвалідів з патологіями психічного стану та опорно-рухового апарату;
- комплексна соціальна програма реабілітації дітей-інвалідів з патологіями психічного стану та опорно-рухового апарату – проект Закону України «Про державну систему установ соціальної реабілітації дітей-інвалідів з патологіями психічного стану та опорно-рухового апарату».

Подружжя академіків Азарських – І.М. Азарський та О.О. Азарська – це єдина в Україні сім'я, які є академіками АМТН України; Заслуженими раціоналізаторами України; Почесними донорами України; лауреатами премій імені Ю. Сіцинського, Б. Хмельницького та 1-го обласного конкурсу науково-дослідних робіт Хмельницької обласної Ради. Вони нагороджені Почесними грамотами Хмельницької обласної адміністрації за вагомий внесок у розвиток медичної, медико-технічної та педагогічної наук.

У Хмельницькій обласній науковій бібліотеці окремо виділено фонд «Колекція видань академіків Азарських».

**Надбання І.М. Азарського
у фондах Хмельницької обласної універсальної
наукової бібліотеки імені М. Островського**

1. **Автоматизированный комплекс для сфигмографических исследований** // Актуальні питання медицини: матеріали республ. наук.-практич. конф., присвяч. 50-річчю Хмельницької обл. клініч. лікарні. Ч. 1. – Хмельницький. – 1998. – С. 243-247. – (у співавт.)

2. **Авторские научные статьи.** – Вінниця, Хмельницький, 2008. – 32 с.

3. **Авторские рационализаторские предложения.** – Вінниця, Хмельницький, 2008. – 44 с.

4. **Академіки та члени-кореспонденти України.** – Вінниця, Хмельницький: Поділля, 2001. – 261 с. – (у співавт.)

5. **Аппарат для аналитического анализа исследований и интеграции клинического познания патологического процесса в лечебно-диагностической практике** // Вчені Поділля: Матеріали республ. наук.-практич. конф., присвяч. 55-річчю визволення України від фашист. загарбників. Ч. 1. – Хмельницький-Вінниця, 1999. – С. 129-132. – (в співавт.)

6. **Аппараты и способы для их использования при оксигенации и ультрафиолетовой обработке препаратов крови, трансплантатов и лекарственных средств** // Вчені Поділля: Матеріали республ. наук.-практич. конф., присвяч. 55-річчю визволення України від фашист. загарбників. Ч. 1. – Хмельницький, Вінниця. – 1999 – С. 113-125. – (у співавт.)

7. **Бібліографія академіків Азарських: монографія.** – Вінниця, Хмельницький, 2006. – 8 с.

8. **Бібліографія вчених АМТН України:** хронолог. покажч. друк. праць за період з 1990 по 2003 рік. – Хмельницький, Вінниця. – 2003. – 422 с.: іл. – (у співавт.)

9. **Болезнь Луи-Бара (атексия-телеангиэктазия)** // Вчені Поділля: матеріали республ. наук.-практич. конф., присвяч. 55-річчю визволення України від фашист. загарбників. Ч. 2. – Хмельницький, Вінниця. – 1999. – С. 40-45. – (в співавт.)

10. **Букварик:** підруч. для дітей початк. шк. та для дітей допоміж. шк. – Хмельницький: ЦНТЕІ, 2004. – 134 с. – (у співавт.)

11. **Вопросы трансфизиологии.** – Вінниця, Хмельницький -2008. – С. 56. – (в соавт.)

12. **Врачебные предметы для аускультационной диагностики заболеваний внутренних органов** // Актуальні питання медицини: матеріали республ. наук.-практич. конф., присвяч. 50-річчю Хмельниц. обл. клініч. лікарні. Ч. 1. – Хмельницький. – 1998. – С. 256-258. – (в соавт.)

13. **Гнойная хирургия.** – Вінниця, Хмельницький, 2007. – 44 с. - (в соавт.)

14. **Гнойная хирургия пальцев и кисти.** – Вінниця, Хмельницький: Вінниц. НМУ ім. Н. І. Пирогова, 2009. – 140 с: ил. – (в соавт.)

15. **Депрессия.** – Вінниця, Хмельницький, 2008. – 79 с.: табл. – (в соавт.)

16. **Державна система банків крові України.** – Вінниця, Хмельницький, 2006. – 16 с. – (в співавт.)

17. **Державна система установ соціальної реабілітації дітей-інвалідів з патологіями психічного стану та опорно-рухового апарату.** – Вінниця, Хмельницький, 2006. – 10 с. – (в співавт.)

18. **Детский церебральный паралич, особенности клинического течения и возможности его лечения** // Вчені Поділля: матеріали республ. наук.-практич. конф., присвяч. 55-річчю визволення України від фашист. загарбників. Ч. 2. – Хмельницький, Вінниця. – 1999. – С. 19-37. – (в співавт.)

19. **Диетическое питание.** – Вінниця, Хмельницький, 2007. – 20 с. – (в соавт.)

20. **Диетическое питание, его лечебные свойства и профилактические особенности при некоторых заболеваниях** // Вчені Поділля: матеріали республ. наук.-практич. конф., присвяч. 55-річчю визволення України від фашист. загарбників. Ч. 1. – Хмельницький, Вінниця. – 1999 – С. 278-286. – (в співавт.)

21. **Дитячий церебральний параліч.** – Вінниця, Хмельницький, 2008. – 121 с.: іл. – (в співавт.)

22. **Дитячий церебральний параліч, надбана слабкорозумовість та педагогічна занедбаність (соціально-реабілітаційні аспекти для профільних хворих в суспільстві:** монографія. – Вид. 2-е, доп. – Хмельницький: ВАТ «Видавництво «Поділля», 2003. – 160 с. – (в співавт.)

23. **Домашний доктор – здоровье и долголетие от нанотехнологий.** – Киев, Хмельницкий: ХмЦНТЭИ, 2009. – 134 с.

24. **Дренирование ран и полостей.** – Винница, Хмельницкий, 2007. – С.14. – (в соавт.)

25. **ДЦП.** – Хмельницький: Поділля, 2001. – 152 с.: іл.

26. **Загальні пропозиції з питань проведення соціальної психолого-медико-педагогічної комісії для захисту дітеу-інвалідів з психічним розвитком та порушенням опорно-рухового апарату.** – Вінниця, Хмельницький, 2007. – 20 с. – (в співавт.)

27. **Заслужені винахідники та раціоналізатори України.** – Вінниця, Хмельницький: Поділля, 2001. – 360 с.: іл. – (в співавт.)

28. **Избранные лекции.** – Винница, Хмельницкий, 2007. – С. 132. – (в соавт.)

29. **Индивидуальное программирование по лечебно-воспитательному комплексу у детей с церебрально-мозжечковыми нарушениями** // Актуальні питання медицини: матеріали республ. наук.-практич. конф., присвяч. 50-річчю Хмельницької обл. клініч. лікарні. Ч. 1. – Хмельницький. – 1998. – С. 88-90. – (в співавт.)

30. **Изобретения – во имя исцеления больных** // Актуальні питання медицини: матеріали республ. наук.-практич. конф., присвяч. 50-річчю Хмельниц. обл. клініч. лікарні. Ч. 1. – Хмельницький. – 1998. – С. 235-236. – (в співавт.)

31. **Индивидуальное программирование по лечебно-воспитательному комплексу у детей с церебрально-мозжечковыми нарушениями** // Актуальні питання медицини: матеріали республ. наук.-практич. конф., присвяч. 50-річчю

Хмельниц. обл. клініч. лікарні. Ч. 1. – Хмельницький. – 1998. – С. 88-90. – (в співавт.)

32. **Інститут дитячого церебрального парлічу і нейрореабілітації хворих Вінницького національного медичного університету ім. Пирогова.** – Вінниця, Хмельницький: ЦНТЕІ, 2010. – 68 с.

33. **Использование в лечебной практике консервированной крови, заготовленной при повышенной инфекционной заболеваемости в донорских коллективах** // Вчені Поділля: матеріали республ. наук.-практич. конф., присвяч. 55-річчю визволення України від фашист. загарбників. Ч. 1. – Хмельницький, Вінниця. – 1999 – С. 164-165. – (в співавт.)

34. **Комплексна соціальна реабілітація інвалідів дитинства.** – К.: Університет «Україна», 2008. – 314 с. – (в співавт.).

35. **Корректор-стимулятор переднеязычных согласных звуков и его особенности в лечебно-учебном процессе** // Вчені Поділля: матеріали республ. наук.-практич. конф., присвяч. 55-річчю визволення України від фашист. загарбників. Ч. 2. – Хмельницький, Вінниця. – 1999. – С. 215-218. – (в співавт.).

36. **Коррекция водно-электролитного обмена и кислотно-щелочного состояния при неотложных состояниях в медицинской практике.** – Вінниця, Хмельницький, 2007. – 20 с. – (в соавт.)

37. **Лечебно-педагогические аспекты по реабилитации детей дошкольного возраста с церебральным параличом по индивидуальной программе** // Вчені Поділля: матеріали республ. наук.-практич. конф., присвяч. 55-річчю визволення України від фашист. загарбників. Ч. 2. – Хмельницький, Вінниця. – 1999. – С. 12-15. – (в співавт.).

38. **Лирика моих дней.**– Вінниця, Хмельницький, 2009. – 64 с.

39. **Метод и аппарат для активного симметрического растяжения и иммобилизации шейного отдела позвоночника с помощью петли Глиссона** // Вчені Поділля: матеріали республ. наук.-практич. конф., присвяч. 55-річчю визволення

України від фашист. загарбників. Ч. 1. – Хмельницький, Вінниця. – 1999 – С. 85-88. – (в соавт.)

40. **Метод діагностики гострого апендициту** // Вісник Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова. – Вінниця, 2010. – Вип. 14(2). – С. 378-380. – (в спіавт.)

41. **Метод реализации артикуляционно-вокального аппарата для развития речедвигательных, вокальных и мимических анализаторов человека** // Актуальні питання медицини: матеріали республ. наук.-практич. конф., присвяч. 50-річчю Хмельниц. обл. клініч. лікарні. Ч. 1. – Хмельницький. – 1998. – С. 106. – (в спіавт.)

42. **Методичний посібник по реабілітації мовно-рухових, мімічних і вокальних аналізаторів людини та профільних хворих у період удосконалення та розвитку мови.** – Вінниця, Хмельницький: ЦНТЕІ, 2005. – 32с.

43. **Методы лечения панариция, используемые в мировой медицинской практике** // Актуальні питання медицини: матеріали республ. наук.-практич. конф., присвяч. 50-річчю Хмельниц. обл. клініч. лікарні. Ч. 1. – Хмельницький. – 1998. – С. 52-56. – (в спіавт.)

44. **Модификация операции Бабкокка с элементами Шеде-Кохера, осуществляемая с помощью зонда для флебэктомии с двусторонними двойными оливами и ручкой фиксатором** // Актуальні питання медицини: матеріали республ. наук.-практич. конф., присвяч. 50-річчю Хмельниц. обл. клініч. лікарні. Ч. 1. – Хмельницький. – 1998. – С. 70-73. – (в спіавт.)

45. **Научные труды академиков Азарских.** – Вінниця, Хмельницький, 2008. – 74 с.

46. **Неврологический молоток с устройством для точечной прессации, пучкового раздражения кожи и проведения стимуляции биомеханических импульсов и массажа** // Вчені Поділля: матеріали республ. наук.-практич. конф., присвяч. 55-річчю визволення України від фашист. загарбників. Ч. 1. – Хмельницький, Вінниця. – 1999 – С. 95-98. – (в спіавт.)

47. Некоторые особенности плазмы крови – переносчика кислорода, используемой при лечении больных хирургического и терапевтического профиля // Актуальні питання медицини: матеріали республ. наук.-практич. конф., присвяч. 50-річчю Хмельниц. обл. клініч. лікарні. Ч. 2. – Хмельницький. – 1998. – С. 110-115. – (в співавт.)

48. Обработка согласных звуком по артикуляционным признакам с помощью «Биостимулятора мускулатуры лица и губ» в ходе лечебно-учебного процесса // Вчені Поділля: Матеріали республ. наук.-практич. конф., присвяч. 55-річчю визволення України від фашист. загарбників. Ч. 1. – Хмельницький-Вінниця. – 1999 – С. 130-136. – (в співавт.)

49. Оксиспирулина и ее лечебно-профилактические особенности, как лекарственного средства // Актуальні питання медицини: матеріали республ. наук.-практич. конф., присвяч. 50-річчю Хмельниц. обл. клініч. лікарні. Ч. 1. – Хмельницький. – 1998. – С. 92-94. – (в співавт.)

50. Оксиспіруліна та її клінічне значення при лікуванні опікових хворих // Вісник Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова. – 2010. – Вип. 14 (1). – С. 132-134. – (в співавт.)

51. Олексій Семенович Бориско: бібліогр. покажч. – Хмельницький, 2007. – 104 с.

52. Оперативний «зигзагоподібний» розріз для хірургічного лікування суглобового панариція // Вісник Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова. – 2010. – Вип. 14(1). – С. 214- 217. – (в співавт.)

53. Определение группы и резус-фактора крови с помощью консервированных размороженных отмытых стандартных эритроцитов в лечебнодиагностической практике // Вчені Поділля: матеріали республ. наук.-практич. конф., присвяч. 55-річчю визволення України від фашист. загарбників. Ч. 2. – Хмельницький, Вінниця. – 1999. – С. 123-132. – (в співавт.).

54. Организация и проведение комплекса санитарно-гигиенических, противоэпидемических и дезинфекционных мероприятий для профилактики госпитальных инфекций (лекционный обзор литературы и собственный опыт

клинических наблюдений в медицинской практике) // Актуальні питання медицини: матеріали республ. наук.-практич. конф., присвяч. 50-річчю Хмельниц. обл. клініч. лікарні. Ч. 2. – Хмельницький. – 1998. – С. 17-22. – (в співавт.)

55. Основы воспитания личности на новом этапе общественного развития // Вчені Поділля: матеріали республ. наук.-практич. конф., присвяч. 55-річчю визволення України від фашист. загарбників. Ч. 2. – Хмельницький, Вінниця. – 1999. – С. 178-181. – (в співавт.)

56. Основные принципы коррекции водно-электролитного обмена и кислотно-щелочного состояния в хирургии // Актуальні питання медицини: матеріали республ. наук.-практич. конф., присвяч. 50-річчю Хмельниц. обл. клініч. лікарні. Ч. 2. – Хмельницький. – 1998. – С. 33-39. – (в співавт.)

57. Особенности заживления ран. – Вінниця, Хмельницький, 2006. – (в соавт.)

58. Особенности иммобилизации при повреждениях и дистрофических заболеваниях шейно-грудного отделов позвоночника с помощью многоэтапной гипсовой повязки // Актуальні питання медицини: матеріали республ. наук.-практич. конф., присвяч. 50-річчю Хмельниц. обл. клініч. лікарні. Ч. 1. – Хмельницький. – 1998. – С. 111-119.

59. Особенности и лечебно-профилактическое применение полноценного питания, в период обострения заболеваний у больных, проживающих на территории, загрязненной радиоактивными веществами // Вчені Поділля: матеріали республ. наук.-практич. конф., присвяч. 55-річчю визволення України від фашист. загарбників. Ч. 1. – Хмельницький, Вінниця. – 1999 – С. 264-273. – (в співавт.)

60. Особенности и профилактика посттрансфузионных осложнений у больных – «опасных реципиентов» // Актуальні питання медицини: матеріали республ. наук.-практич. конф., присвяч. 50-річчю Хмельниц. обл. клініч. лікарні. Ч. 2. – Хмельницький. – 1998. – С. 124-127. – (в співавт.)

61. Особенности патологической анатомии, диагностики и лечения ранений // Актуальні питання медицини: матеріали республ. наук.-практич. конф., присвяч.

50-річчю Хмельниц. обл. клініч. лікарні. Ч. 2. – Хмельницький. – 1998. – С. 74-79. – (в співавт.)

62. Особенности профилактики и лечения острых гнойных хирургических заболеваний. – Винница, Хмельницький, 2007. – 24 с. – (в соавт.)

63. Парентальное питание. – Винница, Хмельницький, 2007. – 20 с. – (в соавт.)

64. Парентальное питание при проведении интенсивной терапии и детоксикации // Актуальні питання медицини: матеріали республ. наук.-практич. конф., присвяч. 50-річчю Хмельниц. обл. клініч. лікарні. Ч. 2. – Хмельницький. – 1998. – С. 97-101. – (в співавт.)

65. Педагогический поход к психологическим аспектам медицины в свете философского понятия // Вчені Поділля: матеріали республ. наук.-практич. конф., присвяч. 55-річчю визволення України від фашист. загарбників. Ч. 2. – Хмельницький, Вінниця. – 1999. – С. 191-194. – (в співавт.)

66. Политравма и ее отдаленные последствия как травматическое заболевание центральной нервной системы и позвоночника // Вчені Поділля: матеріали республ. наук.-практич. конф., присвяч. 55-річчю визволення України від фашист. загарбників. Ч. 2. – Хмельницький, Вінниця. – 1999. – С. 48-63. – (в співавт.)

67. Практический опыт применения лекарственных растений для лечения заболеваний почек и мочевыводящих путей // Вчені Поділля: матеріали республ. наук.-практич. конф., присвяч. 55-річчю визволення України від фашистських загарбників. Ч. 2. – Хмельницький, Вінниця. – 1999. – С. 91-98. – (в співавт.)

68. Психо-физиологические аспекты человеческой личности в норме и патологии, пути их совершенствования // Вчені Поділля: матеріали республ. наук.-практич. конф., присвяч. 55-річчю визволення України від фашист. загарбників. Ч. 2. – Хмельницький, Вінниця. – 1999. – С. 208-211. – (в співавт.)

69. Плазма крови – переносчик кислорода и ее дыхательная функция. – Винница, Хмельницький, 2006. – 16 с. – (в соавт.)

70. **Полибиолин.** – Винница, Хмельницький, 2007. – 16 с. – (в соавт.)

71. **Портрет не оконченный.** – Винница, Хмельницький, 2009. – 68 с.

72. **Применение полибиолоина в лечебной практике** // Актуальні питання медицини: матеріали республ. наук.-практич. конференції, присвяченої 50-річчю Хмельницької обласної клінічної лікарні. Ч. 2. – Хмельницький. – 1998. – С. 103-108. – (в співавт.)

73. **Профилактика и лечение острых гнойных хирургических заболеваний в лечебных учреждениях на современном этапе развития медицины** // Актуальні питання медицини: матеріали республ. наук.-практич. конф., присвяч. 50-річчю Хмельниц. обл. клініч. лікарні. Ч. 2. – Хмельницький. – 1998. – С. 87-92. – (в співавт.)

74. **Психодиагностическое обследование** детей-инвалидов. – Винница, Хмельницький, 2007. – 34 с. – (в соавт.)

75. **Психология и этика врача.** – Винница, Хмельницький: ХмЦНТЭИ, 2009. – 68 с. – (в соавт.)

76. **Развитие и совершенствование гласных звуков по артикуляционным признакам с помощью «Корректор-стимулятора гласных звуков» в ходе лечебно-учебного процесса становления человеческой личности** // Вчені Поділля: матеріали республ. наук.-практич. конф., присвяч. 55-річчю визволення України від фашист. загарбників. Ч. 1. – Хмельницький, Вінниця. –1999. – С. 109-110. – (в співавт.)

77. **Реинфузия крови, используемая в клинической практике, ее особенности и дальнейшие перспективы в современной медицине** // Вчені Поділля: матеріали республ. наук.-практич. конф., присвяч. 55-річчю визволення України від фашист. загарбників. Ч. 1. – Хмельницький, Вінниця, – 1999 – С. 168-172. – (в співавт.)

78. **Сепсис** // Актуальні питання медицини: матеріали республ. наук.-практич. конф., присвяч. 50-річчю Хмельниц. обл. клініч. лікарні. Ч. 2. – Хмельницький. – 1998. – С. 116-122. – (в співавт.)

79. **Сепсис.** – Винница, Хмельницький, 2007. – 14 с. – (в соавт.)

80. Современный подход к проблемам активного способа лечения, с помощью «Аппарата для фракционного орошения, дренирования и аспирации содержимого ран и полостей в послеоперационном периоде», больных хирургического профиля // Актуальні питання медицини: матеріали республ. наук.-практич. конф., присвяч. 50-річчю Хмельниц. обл. клініч. лікарні. Ч. 1. – Хмельницький. – 1998. – С. 36-46. – (в співавт.)

81. Современное состояние вопроса профилактики вирусного гепатита В // Вчені Поділля: матеріали республ. наук.-практич. конф., присвяч. 55-річчю визволення України від фашист. загарбників. Ч. 2. – Хмельницький, Вінниця. – 1999. – С. 238-250. – (в співавт.)

82. Современные требования к проведению временной остановки кровотечения при травмах и лечебных мероприятиях в стационарных и экстремальных условиях // Актуальні питання медицини: матеріали республ. наук.-практич. конф., присвяч. 50-річчю Хмельниц. обл. клініч. лікарні. Ч. 1. – Хмельницький. – 1998. – С. 237-238. – (в співавт.)

83. Способ ауто - и гомотрансплантации в хирургической практике // Актуальні питання медицини: матеріали республ. наук.-практич. конф., присвяч. 50-річчю Хмельниц. обл. клініч. лікарні. Ч. 1. – Хмельницький. – 1998. – С. 62-63. – (в співавт.)

84. Специальная медицинская игра // Вчені Поділля: матеріали республ. наук.-практич. конф., присвяч. 55-річчю визволення України від фашист. загарбників. Ч. 1. – Хмельницький-Вінниця. – 1999 – С. 126-128. – (в соавт.)

85. Способ диагностики нарушений функции легких // Вчені Поділля: Матеріали республ. наук.-практич. конф., присвяч. 55-річчю визволення України від фашист. загарбників. Ч. 1. – Хмельницький, Вінниця. – 1999 – С. 80-85. – (в співавт.)

86. Способ оперативного вмешательства при венэктомии и его особенности // Вчені Поділля: матеріали республ. наук.-практич. конф., присвяч. 55-річчю визволення України від фашист. загарбників. Ч. 1. – Хмельницький-Вінниця. – 1999. – С. 140-145. – (в соавт.)

87. **Становлення медичної науки на Поділлі.** – Хмельницький-Вінниця: Поділля, 1999. – 117 с.: іл. – (в співавт.).

88. **Стихи двух столетий 1976-2006.** – Вінниця: ВНМУ, 2006. – 70 с.

89. **Универсальная система разового применения для взятия крови, приготовления компонентов и препаратов крови** // Вчені Поділля: матеріали республ. наук.-практич. конф., присвяч. 55-річчю визволення України від фашист. загарбників. Ч. 1. – Хмельницький, Вінниця. – 1999 – С. 98-104. – (в співавт.)

90. **Универсальные носилки-щит для реанимационно-эвакуационной и врачебной помощи при чрезвычайных ситуациях и стационарных условиях** // Вчені Поділля: матеріали республ. наук.-практич. конф., присвяченої 55-річчю визволення України від фашист. загарбників. Ч. 1. – Хмельницький, Вінниця. – 1999. – С. 104-109. – (в співавт.)

91. **Феномен «Голубой крови»** // Актуальні питання медицини: матеріали республ. наук.-практич. конф., присвяч. 50-річчю Хмельниц. обл. клініч. лікарні. Ч. 1. – Хмельницький. – 1998. – С. 97-98.

92. **Целебные свойства растений (марена красильная и ее применение при лечении заболеваний почек и мочевыводящих путей)** // Вчені Поділля: матеріали республ. наук.-практич. конф., присвяч. 55-річчю визволення України від фашист. загарбників. Ч. 2. – Хмельницький, Вінниця. – 1999. – С. 79-83. – (в співавт.).

93. **Шок.** – Вінниця, Хмельницький, 2007. – 9 с. - (в соавт.)

94. **Шок** // Вчені Поділля: матеріали республ. наук.-практич. конф., присвяч. 55-річчю визволення України від фашист. загарбників. Ч. 1. – Хмельницький, Вінниця. – 1999. – С. 148-154. – (в співавт.)

Про нього

95. **Лауреати премії ім. Б.Хмельницького** // Проскурів. – 2003. – 26 верес.

96. **Азарський І. М.** // Вчені Поділля: матеріали республ. наук.-практич. конф., присвяч. 55-річчю визволення України від фашист. загарбників. Ч. 1. – Хмельницький-Вінниця, – 1999 – С. 37-43.

97. **Азарський Іван Миколайович – віце-президент АМТН України** // Бібліографія вчених Академії Медико-Технічних Наук України: хронолог. покажч. друкованих праць за період з 1990-по 2003 рік. – Хмельницький, Вінниця, 2003. – С. 21-47.

98. **Академик Азарский Иван Николаевич:** библиогр. и фундамент. науч. труды за период 1967-2007 гг. – Вінниця, Хмельницький, 2007. – 168 с.

99. **Академик Азарский И. Н.** – Вінниця, Хмельницький, 2008. – 198 с.

100. **Академік Іван Азарський:** Стан української науки – це дзеркало суспільної кризи / розмову вела Т. Слободянюк // Поділ. вісті. – 2008. – 7 лют. – С.2.

101. **Слободянюк Т.** Лікар милосердя: [до 60-річчя І. Азарського] / Т. Слободянюк // Поділ. вісті. – 2006. – 17 берез.

102. **Слободянюк Т.** Подружжя академіків як жива історія архіву: [презентація фонду Азарських в обл. архіві] / Т. Слободянюк // Поділ. вісті. – 2006. – 12 січ.

103. **Зань Л.** Академіки Азарські лікують дітей, пишуть букварики та мріють про клініку широкого профілю // Поділ. вісті. – 2004. – 3 серп. – С. 4.

104. **І кожній справі – унікал:** [про І. Азарського] // Поділ. кур'єр. – 2002. – 4 квіт. – С.10: фото.

ДИПЛОМ

Віце-президенту АМТН України, академіку, професору, Почесному професору ВНМУ імені М.І. Пирогова, лауреату премій Б. Хмельницького та Ю. Сіцивського

Азарському Івану Миколайовичу

та

члену президії АМТН України, академіку, Заслуженому раціоналізатору України, лауреату премій Б. Хмельницького та Ю. Сіцивського

Азарській Олександрі Олександрівні

за передачу авторських книг для створення особистого фонду книг в області фундаментальних наук, інтелектуальної діяльності, історико-краєзнавчої роботи, а утвердженні та розбудові Української держави

у фонді обласної універсальної наукової бібліотеки ім. М. Островського

Директор
Хмельницької обласної
наукової бібліотеки
ім. М. Островського
Н.М. Ситця

січень, 2008 р.

ДИПЛОМ

Утворювачей особистого фонду
Академії Медико – Технічних Наук України
на базі

Вінницького Національного медичного
Університету ім. М.І. Пирогова

Віце – президента АМТН України, академіка,
професора, Почесного професора ВНМУ імені
М.І. Пирогова, лауреата премій
Б.Хмельницького та Ю.Сіцинського
Азарського Івана Миколайовича

та

Члена президії АМТН України, академіка, Заслуженого
раціоналізатора України, лауреата премій
Б.Хмельницького та Ю.Сіцинського
Азарської Олександри Олександрівни

в області фундаментальних наук,
інтелектуальної діяльності,
історико - краєзнавчої роботи, в утвердженні
та розбудові Української держави.

Президент АМТН України,
академік, професор
Микола Іванович Аропук

ДИПЛОМ

*утворювача особистого фонду
Державного архіву Хмельницької області*

Члена президії АМТН України, академіка, психолога-дефектолога
АЗАРСЬКОЇ ОЛЕКСАНДРИ ОЛЕКСАНДРІВНИ

*в області фундаментальних наук,
інтелектуальної діяльності, духовного
надбання українського народу,
гуманістичних ідей, історико-краєзнавчої
роботи та збереження пам'яток минулщини
Подільського краю та всієї України.*

Директор
Державного архіву
Хмельницької області
П.Я.Слободянок

ДИПЛОМ

*утворювала особистого фонду
Державного архіву Хмельницької області*

Академіка, професора, доктора медичних наук
АЗАРСЬКОГО ІВАНА МИКОЛАЙОВИЧА

*в області фундаментальних наук,
інтелектуальної діяльності, духовного
надбання українського народу,
гуманістичних ідей, історико-краєзнавчої
роботи та збереження пам'яток
минувшини Подільського краю та всієї
України.*

Директор
Державного архіву
Хмельницької області
П.Я.Слободянюк

ДИПЛОМ

Утворювачів особистого фонду
Хмельницької обласної бібліотеки
для дітей імені Т.Г. Шевченка

*Віце-президента АМТН України, академіка,
професора, Почесного професора ВНМУ імені
М.І.Пирогова, лауреата премій Б.Хмель-
ницького та Ю.Сіцінського, поета та
письменника*

Азарського Івана Миколайовича
та

*члена президії АМТН України, академіка,
Заслуженого раціоналізатора України, лауреата
премій Б.Хмельницького та Ю.Сіцінського,
письменника*

Азарської Олександри Олександрівни
*в області фундаментальних наук,
інтелектуальної діяльності, історико-
краєзнавчої роботи, в утвердженні та
розбудові Української держави.*

Директор обласної бібліотеки
для дітей імені Т.Г. Шевченка

Черноус В.Ю.

ДИПЛОМ

засновників особистого фонду
Хмельницької обласної бібліотеки для юнацтва

Віце-президента АМТН України, академіка, професора,
Почесного професора ВНМУ ім. М.І. Пирогова,
лауреата премій Б. Хмельницького та Ю.Сіцінського,
поета та письменника

Азарського Івана Миколайовича

та

Члена президії АМТН України, академіка, Заслуженого
раціоналізатора України, лауреата премій
Б. Хмельницького та Ю.Сіцінського, письменниці

Азарської Олександри Олександрівни
в галузі фундаментальних наук, інтелектуальної
діяльності, історико-краснавчої роботи, в утвердженні
та розбудові Української держави.

Директор
Хмельницької обласної
юнацької бібліотеки

Танчук Т. М.

ДИПЛОМ

**Віце-президента АМТН України, академіка,
професора, Почесного професора
ВНМУ імені М.І.Пирогова, лауреата премій
Б.Хмельницького та Ю.Сіпінського
Азарського Івана Миколайовича**

та

**Члена президії АМТН України, академіка,
Заслуженого раціоналізатора України,
лауреата премій Б.Хмельницького
та Ю.Сіпінського
Азарської Олександри Олександрівни**

**за активну роботу в області
фундаментальних наук,
історико-краснавчу роботу
та поповнення фондів музею.**

**Директор музею історії
міста Хмельницького
С. І. Яхницька**

ДИПЛОМ

створювачів особистого фонду
у Хмельницькому обласному літературному музеї

Вице-президента АМТН України,
академіка, професора,
Почесного професора ВНМУ ім. М.І. Пирогова,
лауреата премій Б. Хмельницького
та Ю. Січинського

Азарського Івана Миколайовича

та

члена президії АМТН України,
академіка, заслуженого раціоналізатора України,
лауреата премій Б. Хмельницького
та Ю. Січинського

Азарської Олександри Олександрівни

в галузі фундаментальних наук,
інтелектуальної діяльності,
історико-красиавчої роботи,
в утвердженні та розбудові Української держави.

Директор
Хмельницького обласного
літературного музею

В.І. Горбатов

ДИПЛОМ

Утворювачей особистого фонду
Хмельницької обласної науково-медичної
бібліотеки

Віце – президента АМТН України, академіка,
професора, Почесного професора ВНМУ імені
М.І. Пирогова, лауреата премій
Б.Хмельницького та Ю.Сіцінського
Азарського Івана Миколайовича

та

Члена президії АМТН України, академіка, Заслуженого
раціоналізатора України, лауреата премій
Б.Хмельницького та Ю.Сіцінського
Азарської Олександри Олександрівни

в області фундаментальних наук,
інтелектуальної діяльності,
історико-красназничої роботи, в утвердженні
та розбудові Української держави

Директор
Хмельницької обласної
науково-медичної бібліотеки
І.М. Козак

ДИПЛОМ

Утворювачей особистого фонду
Академії Медико – Технічних Наук України
на базі
Вінницького Національного медичного
Університету ім. М.І. Пирогова

Віце – президента АМТН України, академіка,
професора, Почесного професора ВНМУ імені
М.І. Пирогова, лауреата премій
Б.Хмельницького та Ю.Сіцинського
Азарського Івана Миколайовича
та

Члена президії АМТН України, академіка, Заслуженого
раціоналізатора України, лауреата премій
Б.Хмельницького та Ю.Сіцинського
Азарської Олександри Олександрівні

в області фундаментальних наук,
інтелектуальної діяльності,
історико - краєзнавчої роботи, в утвердженні
та розбудові Української держави.

Президент АМТН України,
академік, професор
І.І. Проць

Для нотаток

Для нотаток

Біобібліографічне видання

Життя заради життя
(До 65-річчя з дня народження
академіка І.М.Азарського)

Відповідальна за випуск:

Синиця Н.М.

Редагування:

Синиця О.В.

Комп'ютерний набір, опрацювання:

Грицишина О.О.

Підписано до друку 02.2011р. Формат 60x84/16

Гарнітура Times New Roman. Наклад 50 пр.

Віддруковано з готового оригінал-макета ФОП Заколотним М.І.
м.Хмельницький, вул.Соборна, 55. Тел.(0382)777-717
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №3770 від 28.01.2010